

Afázia a családban

A férjem múlt év őszén került kórházba, agyvérzéssel. Jobb oldala lebénult, beszéde érthetatlenné vált. – írja János felesége, aki szeretne segítséget kérni az afázia terápia otthoni alkalmazásához.

Először, tisztázzuk, mit jelent az afázia? Valamilyen (mechanikus, vagy organikus) agyi katasztrófa következtében sérül a beszédközpont. Előfordul, hogy a beteg nem érti a beszédet, vagy érti, de nem tudja elmondani, amit szeretne. Az egyik leggyakoribb kísérő tünet, amikor a beteg tudja, hogy mit szeretne mondani, de a megfelelő szót nem találja, mást mond helyette.

Nehéz, de jogos kérdés, hogy a családtagok hogyan folytassák otthon a terápiát? Mint gyakorló afázia terepeuta tudom, sokat lendíthet a beteg állapotán, egy „hozzáértő” családtag. De azt is tudni kell, hogy a jó szándék kevés, több kell! A legnagyobb igyekezet ellenére akár ronthat is a beteg állapotán az, aki erőltetve, „agresszívan” próbálja rávenni családtagját a beszédre. (Találkoztam már ilyennel) Először konzultáljon az osztály logopédusával, kérjen pontos képet a beteg állapotáról. Fontos tudni, hogy a beszédértés teljességgel, vagy csak részlegesen valósul meg, a hang, illetve a beszédindítás igényel – e segítséget. Szavakat, vagy csak betűket ismer föl a beteg. Mindezek tudtával állítsunk össze egy napi rendet, melynek szerves részét képezi a beszédtanulás. Kezdetben ez ne legyen több napi 2 x 20 percnél. Lényeges a mozgás, a beteget állapotának megfelelően vonjuk be a hétköznapi életbe. Szituációs helyzetek oldják a verbális blokkot, passzív szókinccs aktivizálásában nagy szerepe van az indirekt beszédindításnak, késztetésnek.

A cél a beszédmotorikum folyamatos kondicionálása. Ez történhet énekléssel, számolással, ismert versek újra tanulásával. Nemcsak hasznos, de jó időöltés a memória játék. A kép megjegyzése, majd felidézése oldja a verbális blokkot, edzi az amnesztikus területet.

Egy szerető családtag ötlettára akár kimeríthetetlen forrás is lehet. A legfontosabbnak talán azt tartom, hogy tudják a hozzátartozók, amit annyiszor hallok a betegeimtől: „Tudom, tudom, csak az a baj, hogy nem tudom elmondani.”

Varga Sarolta
klinikai logopédus

Patika Magazin 2013. július